SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ
Laura Terho, lakimies

5.9.2017

Eduskunnan työelämä ja tasa-arvovaliokunnalle

HALLITUKSEN VUOSIKERTOMUS 2016, TASA-ARVOSELONTEKO – TURVAKOTIEN TILANNE

Eduskunnan 2.3.2011 hyväksymän lausuman mukaan turvakotipaikkojen määrä ja alueellinen kattavuus nostetaan Euroopan neuvoston suositusten mukaiselle tasolle ja huolehditaan palvelujen saatavuudesta kaikille turvaa tarvitseville sekä rahoituksen jatkumisesta myös vuoden 2012 jälkeen.

Laki valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle (1354/2014) tuli voimaan vuoden 2015 alusta. Lakia ollaan parhaillaan uudistamassa niin, että THL ei enää tekisi palveluntuottajien kanssa sopimuksia turvakotipalvelun tuottamisesta vaan tekisi palveluntuottajien valinnasta päätökset. Palveluntuottajille maksettaviin korvauksiin sovellettaisiin valtionavustuslakia.

Vuonna 2017 Suomessa on 23 valtion rahoittamaa turvakotia ja niissä yhteensä 143 perhepaikkaa eli paikkaa aikuiselle ja tämän mukana oleville alaikäisille lapsille. Turvakotien ja perhepaikkojen määrä on kasvanut selvästi vuodesta 2015, jolloin turvakotien rahoitus siirtyi valtion vastuulle: kyseisen vuoden lopussa turvakoteja oli 19 ja perhepaikkoja 114. Turvakotien asiakasmäärä oli noin 3 500 henkilöä vuonna 2016.

Suomessa on edelleenkin turvakotien perhepaikkoja huomattavasti vähemmän kuin Euroopan neuvoston asettaman työryhmän suositus edellyttäisi: kyseisellä tavalla laskettuna Suomessa tulisi olla 500 turvakotipaikkaa. Kyseessä on kuitenkin laskennallinen suositus, jossa ei huomioida kunkin maan väkivaltatilannetta ja muita erityispiirteitä. Vielä toistaiseksi ei voida tarkasti arvioida, mikäli olisi riittävä turvakotien ja turvakotipaikkojen määrä Suomessa, vaan palvelun todellinen tarve selviää käytännön kautta.

Asiakaspainetta on ollut erityisesti pääkaupunkiseudulla, jossa toimitilojen rajallisuus on ollut esteenä lisäpaikkojen hakemiseen. Vuonna 2017 pääkaupunkiseudun tilanne on kuitenkin parantunut, sillä Helsinkiin on avattu kaksi uutta turvakotia ja Vantaan turvakodin perhepaikkoja on lisätty. Myös Poriin on avattu tänä vuonna uusi turvakoti. Turvakotiverkosto ei kuitenkaan ole vielä alueellisesti riittävän kattava.

Vuonna 2016 THL toteutti yhteistyössä Oulun ensi- ja turvakodin ja Kainuun soten kanssa niin sanottua etäturvakotia koskevan pilottihankkeen. Hankkeen tavoitteena oli muun muassa tuottaa Kainuun alueelle ja muille haja-asutusalueille sovellettavissa oleva etäturvakotimalli. Hankkeessa turvakodin etäyksikkö oli järjestetty Kainuun soten ylläpitämään lastenkotiin Kajaaniin.

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi
Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709
e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

Hankkeessa asiakkaat asuivat Kajaanissa sijaitsevassa etäyksikössä, kun taas psykososiaalinen tuki tarjottiin etäyhteyksien välityksellä Oulun ensi- ja turvakodista. Etäyksikössä oli yksi perhepaikka, ja vuoden aikana etäyksikössä oli asiakkaana yhteensä 30 aikuista ja lasta.

Hankkeessa testattiin etäauttamista turvakotityössä, arvioitiin etäturvakotimallin mahdollisuuksia ja sen vaatimia resursseja, vahvistettiin paikallista yhteistyötä ja lisättiin tietoisuutta palvelusta Kainuun alueella. Hankkeen aikana luotiin malli, jolla Kainuussa ja muilla harvaan asutuilla alueilla voidaan toteuttaa etäturvakotitoimintaa. Kainuun soten ylläpitämä turvakodin etäyksikkö on saanut valtion rahoituksen vuoden 2017 alusta. Etäturvakotimallia kuvataan tarkemmin THL:n julkaisussa ”Etäturvakotihankkeen loppuraportti” (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisuja 2017).

Vuonna 2016 turvakotitoiminnan menoihin oli varattu 11,55 miljoonaa euroa, ja vuonna 2017 rahoitus on 13,55 miljoonaa euroa. Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2016–2019 on todettu, että turvakotitoiminnan menoihin varattu valtion rahoitus kasvaa kehyskaudella aiempien kehyspäätösten mukaisesti vuosittain 2 miljoonalla eurolla 17,55 miljoonaan euroon. Lisäksi hallituksen puoliväliriihessä huhtikuussa 2017 päätettiin, että turvakotipaikkojen saatavuutta ja kattavuutta parannetaan 2 miljoonan euron tasokorotuksella vuodesta 2018 alkaen. Aiemmin päätetyt korotukset huomioon ottaen turvakodeille tarkoitetut määrärahat noussevat 19,55 miljoonaan euroon vuonna 2019.